

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZAČASNI ZAŠČITI RAZSELJENIH OSEB

PREDLOG

EVA: 2026-1720-0012

I. UVOD

1. Ocena stanja in razlogi za sprejetje predloga zakona

Po ruski invaziji na Ukrajino leta 2022 se je število oseb z začasno zaščito v EU in Sloveniji ustalilo na visokih številkah. Ker se vojne razmere ne izboljšujejo, začasna zaščita prehaja iz kratkotrajnega kriznega ukrepa v dolgotrajnejšo obliko bivanja. Država še vedno zagotavlja obsežno oskrbo (nastanitev, prehrana, žepnine, tečaj slovenskega jezika) kar močno bremeni državni proračun. Zaznani so primeri, kjer posamezniki uveljavljajo finančne ugodnosti in pravice v več državah članicah EU hkrati, saj slovenska zakonodaja doslej ni vključevala ustreznih varovalk.

Glavni pravni akti, ki tvorijo jedro ureditve v Republiki Sloveniji, so:

1. Zakon o začasni zaščiti razseljenih oseb (ZZZRO-1) – krovni zakon;
2. Zakon o tujcih (ZTuj-2) – ureja vprašanja vstopa, prebivanja in učenja jezika, ki se deloma prepletajo z začasno zaščito;
3. Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS) in Zakon o socialno varstvenih prejemkih (ZSVP) – predpisa, ki določata metodologijo ugotavljanja materialnega stanja in višino minimalnega dohodka v RS;
4. Sklep Vlade RS o uvedbi začasne zaščite za razseljene osebe iz Ukrajine.

Predpisi Evropske unije in mednarodni sporazumi:

1. Direktiva Sveta 2001/55/ES (o minimalnih standardih za dodelitev začasne zaščite) – temeljni evropski akt, ki določa okvir začasne zaščite.
2. Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2022/382, 2023/2409, 2024/1863, 2025/1460 – aktiviral je sistem začasne zaščite zaradi razmer v Ukrajini in ji s kasnejšimi izvedbenimi sklepi podaljševal za čas enega leta.
3. Direktiva o vračanju (2008/115/ES) – zahteva fleksibilnost pri določanju rokov za prostovoljni odhod (med 7 in 30 dni), s čimer usklajuje slovenska zakonodaja.
4. Splošna uredba o varstvu podatkov (GDPR) – narekuje strožje vodenje elektronskih evidenc in dnevnikov obdelave.
5. Mednarodni sporazumi: Konvencija o otrokovih pravicah (vpliva na nujnost podaljšanja zaščite ranljivih mladoletnikov brez spremstva) in Evropska konvencija o človekovih pravicah (EKČP).

Veljavni predpis zagotavlja takojšnjo in učinkovito zaščito velikemu številu razseljenih oseb ob množičnem prihodu, jim omogoča varno nastanitev, nujno oskrbo ter osnovna finančna sredstva za preživetje. Primarni humanitarni cilj je bil v celoti dosežen. Razseljene sebe iz Ukrajine so hitro prejele statuse, nastanitev in oskrbo. Integracijski cilji (aktivacija na trgu dela, osamosvojitve in izstop iz državnih kapacitet) pa so doseženi le deloma. Ocena temelji na uradnih statistikah Urada Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov (UOIM), evidencah Ministrstva za notranje zadeve in javno upravo (MNZJU) o številu izdanih statusov ter finančnih poročilih o stroških nastanitvenih centrov. Ker se pomoč (tako žepnine kot denarna pomoč za zasebno nastanitev) ni zmanjševala s časom zaščite, posamezniki niso imeli zadostne spodbude za hitrejši vstop na trg dela ali za izselitev iz brezplačnih državnih namestitev. Osebe z lastnimi prihodki v Sloveniji so še naprej zasedale proste kapacitete v nastanitvenih centrih, namenjene socialno najšibkejšim. Državni organi niso mogli učinkovito preverjati premoženja v izvornih državah ali skritih prihodkov. Ker je bilo dokazno breme na državi, so se postopki ustavljali, pomoč pa se je izplačevala neupravičenim osebam. Možnost neposrednega nakazovanja denarne pomoči za zasebno nastanitev na račun najemodajalcev je vodila v zlorabe. Fiksni 10-dnevni rok za prostovoljni odhod v primeru zavrnitve ali prenehanja statusa ni omogočal prilagoditve specifičnim situacijam (npr. družina, bolezen), kar je povzročalo neskladnost z evropsko zakonodajo. Težave so prepoznali neposredno pristojni organi – predvsem Urad za oskrbo in integracijo migrantov (UOIM) in upravne enote, ki vodijo postopke, skozi vsakodnevno prakso, ko so

ugotovili administrativno preobremenjenost z izdajanjem potrdil, nezmožnost pridobivanja podatkov o tujih bančnih računih prosilcev ter s primerjavo podatkov z drugimi državami članicami EU preko evropskih platform za izmenjavo podatkov.

Sodišče EU v svojih sodbah konsistentno poudarja pomen preprečevanja zlorab sistemov zaščite ter nujnost spoštovanja načela solidarnosti med državami članicami. Sprememba glede "ene države članice" izhaja iz usmeritev SEU in Evropske komisije, da začasna zaščita daje pravico do prebivanja v eni državi, ne pa do prostega izbiranja in veriženja socialnih korektivov v več državah hkrati. Na uživanje pravic le v eni državi napotuje tudi sodba SEU z dne 27. februarja 2025, C-753/23, zlasti odstavek 30 te sodbe. Ustavno sodišče je v primerljivih ureditvah (npr. pri zakonu o mednarodni zaščiti ali socialnih transferjih) že večkrat poudarilo, da mora država spoštovati načelo enakosti pred zakonom in varovati človekovo dostojanstvo, vendar ima zakonodajalec pravico določiti pogoje, pod katerimi se javna sredstva dodeljujejo, v kolikor so merila jasna, objektivna in sorazmerna. Izenačitev oseb pri institucionalnem varstvu z državljani RS sledi tem ustavnim smernicam.

Ker kriza traja že več let, je treba proračunsko breme prerazporediti in pomoč usmeriti le k tistim, ki jo dejansko potrebujejo in zgolj tistim, ki te pravice, ki izhajajo iz statusa ne uživajo v drugi državi. Uvedba časovnega zmanjševanja pomoči (degresija najemnin in žepnin) in znižanje osnove za izplačilo motivirata delovno sposobne osebe k aktivaciji. Z obrnjenim dokaznim bremenom in ukinitvijo neposrednih nakazil najemodajalcem se odpravljajo zakonske luknje, ki so dopuščale izkoriščanje državne pomoči. Odprava nepotrebnih fizičnih potrdil bo razbremenila organe, ki vodijo postopke.

Z odpravo izjeme pri prijavi prebivališča, ki je določevala avtomatično podaljšanje prijave začasnega prebivališča ob podaljšanju začasne zaščite, se ponovno vzpostavlja ureditev, po kateri se prijava in odjava začasnega prebivališča izvajata po pravilih ZPPreb-1, kar zagotavlja večjo ažurnost registra stalnega prebivalstva in večjo pravno varnost.

2. CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Poglavitni cilji predloga zakona so prehod iz kriznega v dolgoročno vzdržen in pravičen sistem oskrbe z razbremenitvijo državnega proračuna, preprečevanjem zlorab in veriženja statusov znotraj EU (načelo ene države članice) ter spodbujanjem integracije in aktivacije delovno sposobnih oseb na trgu dela s pomočjo postopnega zniževanja finančnih pomoči. Hkrati zakon s prenosom dokaznega bremena na prosilce in digitalizacijo evidenc zmanjšuje administrativna bremena, zagotavlja sistemsko enotnost z izenačitvijo pogojev oskrbe z državljani RS ter krepi varstvo najranljivejših skupin z možnostjo podaljšanja zaščite mladoletnikov brez spremstva do 21. leta starosti.

Uresničevanje ciljev predpisa se bo ugotavljalo prek naslednjih ključnih kazalnikov:

1. Proračunski učinki: zmanjšanje izdatkov za pomoči ter porast števila oseb, ki same krijejo stroške ali se izselijo iz državnih kapacitet.
2. Trg dela: višja stopnja zaposlenosti razseljenih oseb in hitrejše osamosvajanje zaradi postopnega zniževanja pomoči.
3. Preprečevanje zlorab: število odkritih dvojnih statusov v EU ter zaključenih postopkov na podlagi obrnjenega dokaznega bremena.
4. Učinkovitost uprave: krajši čas ugotavljanja premoženja, ukinitvev papirnih potrdil in prehod na elektronske evidence.
5. Varstvo ranljivih: število podaljšanj varnih namestitev za polnoletne mladoletnike brez spremstva do 21. leta.

2.2 Načela

Na podlagi predlaganih sprememb in dopolnitev Zakona o začasni zaščiti razseljenih oseb (ZZZRO-1) so v ospredju naslednja temeljna načela, ki usmerjajo prenovo zakonodaje:

- Načelo ene države članice (preprečevanje dvojnega statusa)

Posameznik lahko status začasne zaščite in z njim povezane pravice ter socialne korektive uživa le v eni državi članici Evropske unije hkrati, s čimer se preprečuje zloraba sistemov pomoči znotraj EU.

- Načelo finančne participacije in premoženjske odgovornosti

Državna pomoč (brezplačna nastanitev, prehrana, žepnina) ni več brezpogojna pravica, temveč je odvisna od dejanskega materialnega stanja posameznika. Osebe z lastnimi prihodki morajo same kriti stroške oskrbe ali se izseliti iz državnih kapacitet, s čimer se zasleduje pravičnejša porazdelitev javnih sredstev in usmerjanje pomoči izključno k socialno najšibkejšim.

- Načelo obrnjenega dokaznega bremena

Dolžnost dokazovanja materialnega stanja se v ugotovitvenem postopku v celoti prenese na prosilca. Če oseba ne predloži dokazil o svojih prihodkih, velja domneva posedovanja zadostnih lastnih sredstev.

- Načelo aktivacije in spodbujanja integracije (časovna regresija)

Finančne pomoči (za zasebno nastanitev in žepnine) se z dolžino bivanja v RS oziroma EU postopoma in zakonsko določeno znižujejo (regresija po enem, dveh ali treh letih), osnova za določitev denarne pomoči za zasebno nastanitev pa se določa z višino minimalne pokojnine, s čimer se preprečuje pasivnost prejemnikov pomoči ter spodbujanje hitrejšega vstopa na trg dela in osamosvajanja.

- Načelo enakosti pred zakonom in nediskriminacije

Pri vstopu v specifične sisteme oskrbe (npr. institucionalno varstvo v domovih za starejše ali varstveno-delovnih centrih) ter pri ugotavljanju materialnega stanja se pogoje in postopke za osebe z začasno zaščito v celoti izenačuje s predpisi, ki veljajo za državljane RS (ZUPJS), s čimer se zagotavlja sistemska enotnost in spoštovanje ustavnega načela enakosti.

- Načelo sorazmernosti in individualne obravnave

Namesto togih, fiksnih zakonskih rokov se uvajajo razponi (npr. rok za prostovoljni odhod od 7 do 30 dni) in možnost izjem za podaljšanje bivanja ranljivih skupin (npr. mladoletniki brez spremstva do 21. leta), s čimer se okrepi prilagajajo specifičnim okoliščinam posameznega primera, skladno z evropskimi direktivami.

- Načelo debirokratizacije in transparentnosti obdelave podatkov

Ukinitev nepotrebnih fizičnih potrdil o izplačilu žepnine ter natančna zakonska razmejitev pristojnosti med organi (MNZJU in UOIM) ob striktnem spoštovanju GDPR (dnevnik obdelave), s čimer se poenostavi postopek in zagotovi večjo pravno varnost pri vodenju podatkov.

- Načelo pravne varnosti

Odpravlja se izjemo pri prijavi prebivališča, ki je določevala avtomatično podaljšanje prijave začasnega prebivališča ob podaljšanju začasne zaščite, brez ugotovitve dejanskega prebivanja. S tem se ponovno vzpostavlja ureditev, po kateri se prijava in odjava začasnega prebivališča izvajata po pravilih ZPPreb-1, kar zagotavlja večjo ažurnost registra stalnega prebivalstva in večjo pravno varnost.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev

Uvaja se izrecna zakonska prepoved priznanja statusa v RS, če oseba zaščito že uživa v drugi državi članici EU. Določa se obveznost izselitve iz državnih nastanitvenih kapacitet v dveh mesecih po zaposlitvi oziroma ob pridobitvi lastnih prihodkov, ki presegajo minimalni dohodek. Prosilci morajo sami predložiti dokaze o premoženju in dohodkih. Če tega ne storijo, velja pravna domneva, da sredstva imajo, s čimer izgubijo brezplačne pravice in žepnino. Denarna pomoč za zasebno nastanitev se po dveh letih bivanja zniža za 30

%, po treh letih pa za 50 %, osnova za izplačilo se niža (iz osnovnega zneska minimalnega dohodka na višino minimalne pokojnine). Žepnina se po enem letu prepolovi. Postopki in plačila za institucionalno varstvo (npr. domovi za starejše) se za osebe z začasno zaščito v celoti izenačijo s pravili, ki veljajo za državljane RS. Fiksni 10-dnevni rok za prostovoljni odhod se nadomešča z gibljivim razponom od 7 do 30 dni.

Možnost brezpogojnega kritja stroškov in nespremenjene pomoči ne glede na trajanje statusa je bila zavrnjena zaradi prevelikega finančnega pritiska na proračun in spodbujanja pasivnosti. Radikalna ukinitve vseh transferjev po dveh letih bi bila ustavno sporna, saj bi lahko ogrozila eksistenčni minimum in človekovo dostojanstvo ranljivih skupin, zato je bila tudi ta možnost zavrnjena. Izbrana pot postopnega zniževanja (degresije), nižja osnova za finančno pomoč za zasebno nastanitev in obrnjenega dokaznega bremena predstavlja umerjen in sorazmeren ukrep. Delovno sposobne spodbuja k integraciji, hkrati pa preko socialnih varovalk še vedno ščiti najranljivejše.

b) Način reševanja

Predlog zakona naslavlja pogoje za nepriznavanje in prenehanje statusa začasne zaščite (načelo ene države članice), sankcije in pravno domnevo glede premoženjskega stanja (obrnjeno dokazno breme). Določen je zakonski roki za izselitev iz nastanitvenih centrov, časovna degresija finančnih pomoči in nižja osnova za denarno pomoč za zasebno nastanitev. Določena je starostna meja za podaljšano oskrbo mladoletnikov brez spremstva (do 21. leta). V posebej utemeljenih primerih je UOIM dana zakonska podlaga za prehod na izključno elektronsko vodenje evidenc in dnevnike obdelave.

Z izvršilnimi predpisi se bodo urejali tehnični izračun mesečnih stroškov nastanitve in prehrane v posameznem nastanitvenem centru, ki ga pripravi UOIM, določen je nabor dokazil za dokazovanje prihodkov prosilcev.

Pogoji zaposlovanja in delovanja na trgu dela se ne urejajo s tem zakonom, temveč se neposredno izvajajo preko splošne delovnopravne zakonodaje in kolektivnih pogodb, ki veljajo za posamezne gospodarske panoge v RS.

S predpisi ni mogoče urejati dejanskih varnostnih in političnih vzrokov v izvorni državi (Ukrajina), ki narekujejo potrebo po bivanju razseljenih oseb v Sloveniji.

Področje brezplačnega učenja slovenskega jezika se črta iz tega zakona, saj je ta pravica že sistemsko in celovito urejena v Zakonu o tujcih (ZTuj-2), s čimer se odpravlja podvajanje določb.

Predhodno so bili opravljeni testi delovanja evropske platforme za elektronsko izmenjavo podatkov o začasni zaščiti med državami članicami EU. Testi so potrdili, da lahko Slovenija učinkovito identificira osebe, ki že imajo aktiven status drugje, kar je omogočilo uzakonitev načela ene države članice.

c) Normativna usklajenost predloga zakona

Predlog je skladen z Ustavo RS (zlasti s 14. členom – enakost pred zakonom in 34. členom – varovanje človekovega dostojanstva), Zakonom o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS) glede metodologije ugotavljanja prihodkov, Zakonom o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2) in GDPR glede vodenja dnevnikov obdelave podatkov ter z Zakonom o prijavi prebivališča (ZPPreb-1) glede načina prijave prebivališča.

Predlog neposredno prenaša določbe *Direktive Sveta 2001/55/ES* in je usklajen z *Direktivo o vračanju (2008/115/ES)* glede prožnosti rokov za odhod. Sledenje *Konvenciji OZN o otrokovih pravicah* se odraža v posebni varovalki za mladoletnike brez spremstva, ki jim je bivanje lahko podaljšano do 21. leta.

Sprememba ne zahteva nujnega paketnega sprejemanja drugih zakonov, zahteva pa takojšnjo uskladitev podzakonskih predpisov UOIM.

Predlog zakona ne posega neposredno v izvirne pristojnosti občin, saj stroške oskrbe, namestitve in socialnih transferjev krije državni proračun.

3. Ocena finančnih posledic predloga zakona za državni proračun in druga javna finančna sredstva

Predpis ima posledice za državni proračun in druga javnofinančna sredstva.

- **Predpis ima posledice za blagajne javnega financiranja (državni proračun, občinski proračuni ter pokojninska in zdravstvena blagajna).**

- Predpis ima na blagajne javnega financiranja učinek v vrednosti nad 40.000 eur.

V trenutno sprejetem proračunu ima Urad Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov rezerviranih 15.754.962 eur za izvajanje ZZZRO-1. Po trenutno veljavni zakonodaji (ZZZRO-1) so finančne posledice ocenjene na 36.000.000. S predlaganimi spremembami in dopolnitvami se ocenjuje prihranek v višini 2.956.666,667 eur v letu 2027.

4. Navedba, da so sredstva za izvajanje zakona v državnem proračunu zagotovljena, če predlog zakona predvideva porabo proračunskih sredstev v obdobju, za katero je bil državni proračun že sprejet

-

5. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenosti predlagane ureditve pravu Evropske unije

5.1 Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

/

5.2 Prikaz ureditve v pravnem redu Evropske unije

Predlog ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

5.3 Prikaz ureditve v posameznih državah članicah Evropske unije

Češka

Brezplačna začetna nastanitev je omejena na največ 90 dni za vse prosilce, ne glede na premoženje. Po tem roku si morajo vsi nastanitev poiskati sami. Finančna pomoč se odmerja ob strogem upoštevanju vseh prihodkov in prihrankov. Prvih 5 mesecev pomoč znaša toliko kot minimalni življenjski stroški (*living minimum*). Po 5 mesecih se zniža na eksistenčni minimum (*subsistence minimum*), razen če oseba dokaže objektivne ovire za zaposlitev ali sodi med ranljive skupine. Osebe s statusom mladoletnika (do 18 let) in študenti (od 18 do 26 let) so avtomatično uvrščeni med ranljive osebe, kar jim zagotavlja višje socialne prejemke.

Nemčija

Pomoč se zagotavlja v okviru socialne zakonodaje, a se ob zadostnih lastnih sredstvih zmanjša ali ukine. Posameznik mora stroške kriti sam, vendar ne obstaja splošno nacionalno pravilo za izselitev v določenem roku. Nastanitev in preživljanje se zagotavljata v okviru socialne zakonodaje. Zakonodaja ne pozna zmanjševanja pomoči na podlagi trajanja zaščite v EU, saj ustava zagotavlja pravico do dostojnega eksistenčnega minimuma na podlagi dejanske finančne potrebe. Po doseženi polnoletnosti (18 let) se podpora mladoletnim osebam brez spremstva lahko nadaljuje, standardna praksa varstva mladine pa določa referenčno starostno mejo do 21. leta (v utemeljenih primerih izjemoma tudi dlje).

Latvija

Vsi upravičenci so upravičeni do državne nastanitve do 60 dni in prehrane do 30 dni brez preverjanja finančnega stanja. Zakonsko določene ranljive skupine (invalidi, upokojenci, nosečnice, šolajoči se itd.) so upravičene do državne nastanitve brez časovne omejitve (shema velja do konca leta 2026). Prve 3 mesece imajo vsi pravico do občinske socialne pomoči brez preverjanja premoženja. Po treh mesecih preidejo pod enake pogoje kot državljani Latvije: prejemajo zajamčeni minimalni dohodek (GMI: 187 € za prvo osebo, 131 € za naslednje), enkratno krizno pomoč (425 € odrasli, 298 € otrok) in stanovanjski dodatek. Nastanitev in oskrba sta zagotovljeni za vse mladoletnike vse dokler nadaljujejo svoje izobraževanje (v povezavi s statusom šolajočih se oseb).

Malta

Prošnji za nastanitveno pomoč je od februarja 2022 izjemno malo. Osebe z lastnimi sredstvi niso upravičene do pomoči. Pod enakimi pogoji kot državljani Malte lahko zaprosijo za socialno pomoč ter družinske in otroške prejemke. Če sredstev nimajo, jim je zagotovljeno bivanje v odprtih centrih. Prvotna namestitvev traja 6 mesecev z možnostjo podaljšanja ob pomanjkanju sredstev. Finančna pomoč za prehrano je zagotovljena le stanovalcem teh odprtih centrov. Mladoletniki brez spremstva do 18. leta so nastanjeni so v namenskih ustanovah za mladoletnike (primerov je sicer zelo malo), po 18. letu pa na podlagi ocene socialnega delavca lahko preidejo v odprti center za odrasle za največ eno leto.

Avstrija

Finančno stanje vsakega upravičenca se preveri takoj ob vstopu v državo. Osebe z lastnimi sredstvi niso upravičene do materialne pomoči v okviru sistema za sprejem. Te osebe morajo za sebe in svoje družinske člane finančno ter nastanitveno poskrbeti same. Osebe v finančni stiski so nemudoma vključene v državni oskrbovalni sistem, prejmejo finančno pomoč (za najemnino in hrano) za bivanje v zasebnih nastanitvah ali pa so nameščene v organiziranih centrih. Mladoletniki so vedno nameščeni v specializiranih ustanovah z usposobljenim osebjem in ločeni od odraslih. Zaradi deljene odgovornosti med zvezno državo in pokrajinami obstaja notranji sistem delitve stroškov, kjer pokrajine za mladoletne prejmejo več denarja kot za odrasle. Takoj ko mladoletnik dopolni 18 let, se sofinanciranje pokrajinam zniža na standardni znesek, predviden za odrasle osebe.

Nizozemska

Nizozemska ob nezmožnosti lokalnih oblasti za zagotavljanje javne nastanitve od beguncev zahteva samostojno iskanje bivališča, prednost pri zagotavljanju namestitev pa imajo najbolj ranljive skupine.

Mesečna denarna nadomestila za preživljanje so na voljo, vendar se prekinejo za celotno družino, če polnoletni član začne plačano delo ali prejema druge državne prejemke.

Luksemburg

Če ima oseba zadostna sredstva za lastno preživljanje in nastanitev, ni upravičena do materialnih pogojev sprejema oziroma nastanitve v državnem centru. Spremembe dohodka mora sporočiti. Zagotovljena je nastanitev v državnem kolektivnem centru ter prehrana oziroma boni za hrano, kadar obroki niso zagotovljeni. Neposredne denarne podpore za zasebno najemnino ni.

Francija

Francoski sistem vključuje nujno nastanitev ob prihodu, začasno nastanitev ter prehod v dolgoročneje oziroma samostojno stanovanje. Konkretna namestitvev je odvisna od osebnih okoliščin, sestave gospodinjstva, ocene socialnega delavca in razpoložljivih zmogljivosti. Oseba ni upravičena do denarnega prejemka za osnovne življenjske potrebe, če njena sredstva presegajo referenčni prag minimalnega socialnega dohodka. Za personalizirano stanovanjsko pomoč, namenjeno zmanjšanju stroškov najemnine, lahko zaprosi po pravilih splošnega francoskega stanovanjskega sistema. Osebi brez zadostnih sredstev se lahko glede na individualno oceno in razpoložljivost zagotovi nujna, začasna ali dolgoročnejša nastanitev ter pomoč pri prehodu na zasebni najemni trg. Upravičena je lahko do denarnega prejemka za osnovne življenjske potrebe v višini 6,80 EUR dnevno za prvo osebo in dodatnih 3,40 EUR za vsakega nadaljnjega člana gospodinjstva. Če nastanitev ni zagotovljena, se odrasli osebi lahko prizna še dodatnih 7,40 EUR dnevno; ta dodatek ne velja za otroke. Upravičenec lahko zaprosi tudi za personalizirano stanovanjsko pomoč za zmanjšanje najemnine. Zaposlitev sama po sebi ne izključuje pomoči, če skupna sredstva gospodinjstva ostajajo pod dohodkovnim pragom.

Hrvaška

Pravica do kolektivne nastanitve ni odvisna od dohodka ali zaposlitve. Kolektivna nastanitev vključuje prehrano in internet. Socialnovarstveni denarni prejemki pa so odvisni od dohodka. Vsak upravičenec do začasne zaščite ima pravico do kolektivne nastanitve. Pri individualni nastanitvi država plačuje stroške neposredno lastniku stanovanja.

Bolgarija

Merilo ni materialni položaj, ampak čas bivanja in ranljivost. Osebe zunaj ranljivih skupin imajo do 60 dni brezplačne nastanitve in prehrane; nato lahko ostanejo, če nastanitev plačujejo same. Osebe iz ranljivih skupin lahko ostanejo brezplačno nastanjene celotno obdobje začasne zaščite.

6. Presoja posledic

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) Predpis ima učinek na uvajanje nove obveznosti, spreminjanje ali ukinjanje obstoječe obveznosti.

– Predpis ima negativen učinek na število trenutno veljavnih obveznosti.

Predpis v delu, ki se nanaša za prenehanje izdaje potrdila ob izplačilu žepnine zmanjšuje administrativno breme (za UOIM), dodatno pa se bo breme povečalo :
- ob ugotavljanju premoženjskega stanja (za UOIM)

- ob ugotavljanju obstoja statusa v drugi državi članici EU (za upravne enote in MNZJU)
- ob ugotavljanju dejanskega prebivališča ob sumu fiktivne prijave (za upravne enote).

Ob krčenju višine finančnih pomoči se predvideva, da bodo osebe z začno zaščito zaprosile za mednarodno zaščito, kar pomeni obremenitev Sektorja za postopke mednarodne zaščite na MNZJU, dodatno pa tudi nastanitvenih kapacitet v te namene in pomoči, do katere so prosilci in osebe z mednarodno zaščito upravičeni.

- **Predpis ima negativen učinek na aktivnosti zaposlenih v organih državne uprave, pravosodnih organih in nosilce javnih pooblastil.**

S predpisom se uvajajo dodatne aktivnosti za zaposlene na MNZJU ter UOIM - zlasti ob prehodu oseb z začasno zaščito na status prosilca oziroma osebe z mednarodno zaščito.

- **Predpis ima negativen učinek na spremembo organizacije organov državne uprave, pravosodnih organov in nosilcev javnih pooblastil.**

Zaposleni na UOIM, upravnih enotah in MNZJU bodo pri izmenjavi informacij dodatno administrativno obremenjeni, vendar bo učinek pri odkrivanju zlorab (finančnih, upravičenost do zaščite, fiktivne prijave prebivališča) večji.

b) Predpis ima učinek na uresničevanje pravic posameznika.

- **Predpis ima pozitiven učinek na omejitve pravic posameznika.**

Predpis ima pozitiven učinek na omejitve pravic posameznika, saj jasneje določa namen in obseg uporabe osebnih podatkov pri odločanju o pravicah in dolžnostih oseb z začasno zaščito. Uporaba in izmenjava podatkov je namenjena ugotavljanju dejanskega premoženjskega in dohodkovnega položaja upravičencev ter preverjanju, ali oseba pravice, povezane z začasno zaščito, že uveljavlja v drugi državi članici. Takšna obdelava je potrebna zaradi zagotavljanja zakonite in namenske porabe javnih sredstev, preprečevanja neupravičenega uveljavljanja pravic ter zagotavljanja socialne varnosti, kar predstavlja pomemben cilj v splošnem javnem interesu iz točke e) prvega odstavka 23. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov. Podatki se uporabljajo za odločanje o upravičenosti do pravic in obveznosti iz naslova začasne zaščite, pri čemer mora biti poseg omejen na podatke, ki so potrebni za ta namen.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki

Predpis nima posledic na tem področju.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo

Predpis nima posledic na tem področju.

6.4 Presoja posledic za socialno področje

a) Predpis ima učinek na zaposlenost in trg dela.

- **Predpis ima pozitiven učinek na zaposlenost, povečevanje zaposlovanja oziroma zmanjševanje brezposelnosti.**

Z znižanjem finančnih pomoči osebam, ki so brez sredstev za preživljanje v odvisnosti od časa uživanja pravic na podlagi statusa in posledičnega prejemanja tovrstnih pomoči, se predvideva večjo vključenost teh oseb na trg dela in zaposlovanja.

b) Predpis ima učinek na položaj oseb z določeno osebno okoliščino (nediskriminacija in enake možnosti).

- **Predpis ima pozitiven učinek na varstvo pred diskriminacijo in na položaj oseb z določeno osebno okoliščino na različnih področjih družbenega življenja.**

Ranljivim mladoletnikom brez spremstva je zagotovljena ustrezna namestitvev tudi po dopolnjenem 18. letu, in sicer najdlje do 21. leta.

c) Predpis ima učinek na migracije in integracije.

- **Predpis ima pozitiven učinek na priseljevanje tujcev v Slovenijo ter na položaj in integracijo tujcev v Sloveniji.**

Predpis ima pozitiven učinek na področju migracij in integracije, saj jasneje ureja pogoje za priznanje in uživanje pravic iz začasne zaščite ter preprečuje hkratno uveljavljanje teh pravic v več državah članicah EU. Status začasne zaščite se ne prizna osebi, ki začasno zaščito že uživa v drugi državi članici. Hkrati se z zagotavljanjem nastanitve in oskrbe ohranja ustrezna zaščita socialno najšibkejših in ranljivih oseb, medtem ko se osebe z zadostnimi lastnimi sredstvi usmerja k samostojnemu bivanju. S postopnim zniževanjem finančnih pomoči glede na čas uživanja začasne zaščite se spodbuja delovno sposobne osebe k aktivnejšemu vključevanju na trg dela, večji ekonomski samostojnosti ter posledično k hitrejši integraciji in socialni vključenosti v slovensko družbo.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja

Predpis nima posledic na tem področju.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predpis nima posledic na tem področju.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

Ni podatka.

7. Prikaz sodelovanja javnosti

Gradivo ni bilo predmet sodelovanja z javnostjo.

8. Zunanji strokovnjak oziroma pravna oseba, ki je sodelovala pri pripravi predloga zakona

Ni podatka.

9. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

/

II. BESEDILO ČLENOV

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o začasni zaščiti razseljenih oseb

1. člen

V Zakonu o začasni zaščiti razseljenih oseb (Uradni list RS, št. 22/25; v nadaljnjem besedilu: zakon) se v 12. členu tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Status začasne zaščite se ne prizna prosilcu, pri katerem obstaja kakšen izmed izključitvenih razlogov iz 13. člena tega zakona ali kakšna izmed okoliščin iz 19. člena tega zakona in kadar je prosilcu status začasne zaščite že priznala druga država članica Evropske unije, v kateri jo ta še dejansko uživa.«.

2. člen

V 16. členu se v sedmem odstavku v prvem stavku beseda »desetdnevni« nadomesti z besedilom »od sedem do tridesetdnevni«, v drugem stavku pa se besedna zveza »30-dnevni« nadomesti z besedo »daljši«.

3. člen

32. člen se spremeni tako, da se glasi:

»32. člen (nastanitev in prehrana)

(1) Osebi z začasno zaščito se zagotovi nastanitev in prehrana v nastanitvenih centrih in nastanitvenih kapacitetah iz tretjega odstavka tega člena. Oseba z začasno zaščito se lahko odloči tudi za zasebno nastanitev.

(2) Nastanitvene centre iz prejšnjega odstavka ustanovi vlada, upravlja pa jih urad. Nastanitvene centre lahko s soglasjem vlade ustanovijo tudi humanitarne organizacije.

(3) Urad lahko osebo z začasno zaščito namesto v nastanitveni center nastani v:

- objektih v državni lasti pod pogojem, da nastanitev ne posega v opravljanje nalog ali dejavnosti državnih organov in oseb javnega prava;
- objektih, katerih uporabnik je urad na podlagi pogodb, sklenjenih z osebami zasebnega prava;
- institucijah v skladu s 34. členom tega zakona;
- drugih primernih institucijah, kadar to zahtevajo izjemne osebne okoliščine osebe z začasno zaščito.

(4) Oseba z začasno zaščito in njeni družinski člani, ki imajo zadostne dohodke, prejemke ali premoženje oziroma jim preživljanje zagotavljajo zavezanci, ki so jih v skladu s predpisi Republike Slovenije dolžni in zmožni preživljati (v nadaljnjem besedilu: zavezanci), se morajo v dveh mesecih od pričetka prejemanja zadostnih dohodkov, prejemkov ali pridobitve premoženja oziroma v dveh mesecih od nastanitve, če so oseba z začasno zaščito in njeni družinski člani zadostne dohodke, prejemke ali

premoženje imeli že pred nastanitvijo, izseliti iz nastanitvenega centra ali nastanitvene kapacitete iz prejšnjega odstavka. Urad o izselitvi iz nastanitvenega centra ali druge nastanitvene kapacitete iz tretjega odstavka tega člena odloči z odločbo. Če se oseba z začasno zaščito s svojimi družinskimi člani ne izseli, uradu mesečno plačuje stroške nastanitve in prehrane zase in za svoje družinske člane, in sicer v višini, ki mu jo z odločbo določi pooblaščen uradna oseba urada. Zoper odločbo je mogoč ugovor v treh dneh od njene vročitve. O ugovoru odloči predstojnik urada. Ugovor zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve.

(5) Stroški nastanitve iz prejšnjega odstavka so stroški najema prostorov, ogrevanja, vodarine, električne energije ter komunalnih in telekomunikacijskih storitev. Upoštevajo se le stroški nastanitvenega dela nastanitvenega centra iz drugega odstavka tega člena oziroma nastanitvene kapacitete iz tretjega odstavka tega člena. Urad na oglasni deski nastanitvenega centra oziroma nastanitvene kapacitete iz tretjega odstavka tega člena objavi višino stroška nastanitve za pretekli mesec, ki se izračuna tako, da se seštejejo vsi mesečni stroški nastanitve ter se delijo s številom bivalnih dni vseh nastanjenih oseb za tisti mesec.

(6) Če prehrane v nastanitvenem centru ali posamezni nastanitveni kapaciteti iz tretjega odstavka tega člena ni mogoče zagotoviti, se osebi z začasno zaščito dodeli denarna pomoč iz 36. člena tega zakona, če za to izpolnjuje pogoje. Osebi z začasno zaščito se v skladu z možnostmi lahko zagotovi prehrana, ki ne krši njenega verskega prepričanja.

(7) Zadostni dohodki, prejemki in premoženje so sredstva, ki so višja od osnovnega zneska minimalnega dohodka v Republiki Sloveniji, kot je določen s predpisi s področja socialnega varstva (v nadaljnjem besedilu: osnovni znesek minimalnega dohodka). Za dohodke, prejemke in premoženje se upoštevajo dohodki, prejemki in premoženje, kot so določeni v 36. členu tega zakona. Urad na podlagi dejstev oziroma sprememb dejstev, ki jih uradu v skladu s 56. členom zakona sporoči oseba z začasno zaščito, ali po uradni dolžnosti na podlagi dokazil, določenih v predpisu iz drugega odstavka prejšnjega člena, ugotavlja, če ima oseba z začasno zaščito zadostne dohodke, prejemke in premoženje ter zavezance. Če oseba z začasno zaščito v ugotovitvenem postopku v roku, ki ga določi urad, ne predloži potrebnih dokazil, se šteje, da ima zadostne dohodke, prejemke ali premoženje oziroma da ji preživljanje zagotavljajo zavezanci, na kar jo urad opozori v pozivu za predložitev dokazil.«.

4. člen

V 34. členu se za četrtim odstavkom doda novi peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Ne glede na določbe prvega odstavka 32. člena se mladoletniku brez spremstva zagotovi nastanitev do dopolnjenega 18. leta starosti. Na podlagi mnenja urada in centra za socialno delo iz prvega odstavka tega člena se lahko mladoletniku brez spremstva nastanitev iz prvega odstavka tega člena podaljša, vendar ne dlje kot do dopolnjenega 21. leta. Urad o podaljšanju nastanitve odloči z odločbo.«.

Dosedanji peti odstavek postane šesti odstavek.

5. člen

35. člen se spremeni tako, da se glasi:

**»35. člen
(nastanitev v institucionalno varstvo)**

(1) Oseba z začasno zaščito pravico do storitev institucionalnega varstva uveljavlja pod enakimi pogoji in po enakih postopkih kot državljani Republike Slovenije.

(2) Stroške storitve nastanitve v institucionalno varstvo, kadar je oseba z začasno zaščito oziroma njen drug zavezanec v skladu s predpisi s področja socialnega varstva delno ali v celoti oproščen plačila, krije urad.«.

6. člen

V 36. členu se v četrtem odstavku v prvem stavku pred piko doda besedilo »na način, kot je upoštevan pri dodelitvi denarne socialne pomoči«.

7. člen

V 41. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Višina denarne pomoči za zasebno nastanitev za vlagatelja in posameznega družinskega člana vlagatelja se določi glede na število oseb, ki se skupaj zasebno nastanijo. Določi se v odstotku najnižje pokojnine v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, veljavne na dan vložitve vloge za denarno pomoč za zasebno nastanitev in sicer:

Število oseb	Odstotek najnižje pokojnine
1	100%
2	130%
3	160%
4	190%
5	210%
6	230%
7 ali več	250%

«.

V osmem odstavku se besedilo »osnovnega zneska minimalnega dohodka« nadomesti z besedilom »najnižje pokojnine«.

Deveti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(9) Znesek denarne pomoči za zasebno nastanitev, določen v skladu s tem členom, se za vlagatelja in posameznega družinskega člana vlagatelja po dveh letih od priznanja statusa začasne zaščite v Republiki Sloveniji ali drugi državi članici Evropske unije zmanjša za 30 %, po treh letih od priznanja statusa začasne zaščite v Republiki Sloveniji ali drugi državi članici Evropske unije pa se zmanjša za 50 %.«.

8. člen

V 42. členu se v desetem odstavku črta drugi stavek.

9. člen

V 50. členu se v prvem odstavku besedilo »in ji o tem izda potrdilo« črta.

V tretjem odstavku se drugi stavek spremeni tako, da se glasi: »Višina mesečne žepnine se osebi z začasno zaščito po enem letu od priznanja statusa začasne zaščite v Republiki Sloveniji ali drugi državi članici Evropske unije zmanjša za polovico zneska iz prejšnjega stavka.«.

V četrtem odstavku se za prvim stavkom doda besedilo: »Kadar urad vodi postopek po uradni dolžnosti, mora oseba z začasno zaščito v ugotovitvenem postopku predložiti dokazila, določena s predpisom iz drugega odstavka 31. člena tega zakona. Če oseba z začasno zaščito v roku, ki ga določi urad, ne predloži potrebnih dokazil, se šteje, da ima zadostne dohodke, prejemke ali premoženje oziroma da ji preživljanje zagotavljajo zavezanci, na kar jo urad opozori v pozivu za predložitev dokazil.«.

10. člen

V 54. členu se črta drugi odstavek pri čemer dosedanja tretji odstavek postane drugi odstavek.

11. člen

V 60. členu se drugi odstavek črta.

12. člen

V 63. členu se v drugem drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Evidence iz prejšnjega odstavka se vodijo v elektronski obliki v informacijskih sistemih in zagotavljajo vodenje dnevnika obdelave v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov. Evidence

iz 1., 2., 4., 5. in 6. točke prejšnjega odstavka vodi ministrstvo, evidenco iz 3. točke prejšnjega odstavka pa vodi urad.«.

13. člen

V 66. členu se v besedilo tretjega odstavka doda besedilo in sicer tako, da se za besedo »podatke« doda besedilo »iz prvega odstavka 70. člena in«.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

14. člen

Postopki, ki so se začeli pred začetkom uporabe tega zakona, se končajo v skladu z Zakonom o začasni zaščiti razseljenih oseb (Uradni list RS, št. 22/25), razen če so določbe predloga zakona za osebo z začasno zaščito ugodnejše.

15. člen

Evidenca o pravici prosilcev in oseb z začasno zaščito iz 66. člena zakona se do vzpostavitve informacijskega sistema urada iz drugega odstavka 63. člena vodi v informacijskem sistemu ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, vendar najkasneje do 12. junija 2028.

16. člen

Vlada uskladi Uredbo o načinu uveljavljanja in zagotavljanja pravic prosilcem za začasno zaščito in osebam z začasno zaščito (Uradni list RS, št. 55/25) z določbami tega zakona v treh mesecih od njegove uveljavitve.

17. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne tri mesece po njegovih uveljavitvi.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

S spremembo tretjega odstavka 12. člena se uvaja podlaga za zavrnitev izdaje dovoljenja za prebivanje osebi, ki že uživa začasno zaščito v drugi državi članici in s tem spoštovanje načela, da lahko oseba pravice, povezane z začasno zaščito, naenkrat uživa le v eni državi članici. V izogib večkratnim registracijam za začasno zaščito je treba prošnje za pridobitev statusa osebe z začasno zaščito zavrniti, na kar napotuje tudi Sodba Sodišča Evropske unije C-753/23, zlasti odstavek 30 te sodbe, enako četrta uvodna izjava v preambuli Izvedbenega sklepa Sveta (EU) 2025/1460 z dne 15. julija 2025 o podaljšanju začasne zaščite, kot je bila uvedena z Izvedbenim sklepom (EU) 2022/382.

V praksi bodo torej morale upravne enote, ki odločajo o upravičenosti do statusa začasne zaščite, pridobiti podatek o tem ali oseba, ki prosi za začasno zaščito v Republiki Sloveniji, to zaščito že uživa v drugi državi članici EU. Podatki o pridobljeni začasni zaščiti na ravni EU se vodijo na posebni platformi, do katere ima dostop omejeno število oseb, zaposlenih na MNZJU.

K 2. členu:

Predlagana nomotehnična sprememba sedmega odstavka 16. člena odpravlja neskladje med ZZZRO-1 in Direktivo 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (Direktivo o vračanju).

ZZZRO-1 je fiksno določal desetdnevni rok za prostovoljni odhod oseb, ki jim je bila začasna zaščita zavrnjena ali odvzeta. Prvi odstavek 7. člena Direktive o vračanju pa določa, da morajo države članice v odločbi o vrnitvi določiti primeren rok za prostovoljni odhod, ki znaša med sedem in trideset dni. Fiksno določen 10-dnevni rok je bil v nasprotju s to določbo, nova dikcija (»od sedem do tridesetdnevni«) pa organu omogoča, da dolžino roka prilagodi specifičnim okoliščinam posameznega primera (npr. družinske vezi, dolžina prebivanja, ranljivost oseb).

ZZZRO-1 je omogočal podaljšanje roka za prostovoljni odhod le do fiksnega 30-dnevnega roka, drugi odstavek 7. člena direktive o vračanju pa določa, da države članice po potrebi podaljšajo rok za prostovoljni odhod za primerno obdobje, ob upoštevanju posebnih okoliščin posameznega primera (kot so npr. šolanje otrok ali obstoj drugih družinskih in socialnih vezi).

K 3. členu:

S spremembami in dopolnitvami 32. člena se:

- širi zagotavljanje nastanitve in prehrane tudi v druge kapacitete. Poleg nastanitvenih centrov je tako nastanitev in prehrana zagotovljena v tudi v objektih v državni lasti pod pogojem, da nastanitev ne posega v opravljanje nalog ali dejavnosti državnih organov in oseb javnega prava; v objektih, katerih uporabnik je urad na podlagi pogodb, sklenjenih z osebami zasebnega prava; v institucijah in zasebnih nastanitvah, kjer so nastanjeni mladoletniki brez spremstva in v drugih primernih institucijah, kadar to zahtevajo izjemne osebne okoliščine. (prvi, tretji odstavek)

- uvedena je časovno opredeljena (2-mesečni rok) obveznosti izselitve v primeru, da ima oseba zadostna sredstva za preživljanje (ZZZRO-1 je v primeru nastanitve oseb z zadostnimi sredstvi predvideval zgolj kritje stroška prehrane). Urad o izselitvi odloči z odločbo. Uvaja se zaračunavanja oskrbe bivanja (nastanitev in prehrana) v centrih, če se oseba z lastnimi dohodki po poteku dveh mesecev ne izseli s svojimi družinskimi člani. Višino stroškov urad določi z odločbo. Zaostruje in skrajšuje se postopek varstva pravic; po obstoječem ZZZRO-1 so veljali splošni roki po ZUP, kjer je rok za pritožbo praviloma 15 dni, pritožba pa zadrži izvršitev, s predlogom ZZZRO-A pa je zoper odločbo o izselitvi ali plačilu stroškov mogoč ugovor v roku treh dni od vročitve, ugovor ne zadrži izvršitve odločbe (oseba se mora izseliti ali plačati takoj, kljub temu da postopek preverjanja še teče), o ugovoru dokončno odloči predstojnik Urada (četrti odstavek)

- natančneje so določeni stroški nastanitve (najem, ogrevanje, voda, elektrika, komunala, telekomunikacije). Izračunajo se za pretekli mesec (vsi stroški centra deljeni s številom bivalnih dni vseh oseb) in objavijo na oglasni deski. (peti odstavek).

- natančneje je opredeljena podlaga za določitev višine zadostnih sredstev za preživljanje (socialna zakonodaja) ter uvedeno obrnjeno dokazno breme kot posledice neodzivnosti; kot meja se določa znesek, ki je višji od osnovnega zneska minimalnega dohodka v RS (po zakonodaji o socialnem varstvu), če se oseba ne odzove na poziv urada in v določenem roku ne predloži dokazil o dohodkih, zakon vzpostavlja pravno domnevo, da ima oseba zadostne dohodke. (sedmi odstavek)

K 4. členu:

Z dopolnitvijo 34. člena zakona z novim petim odstavkom se uvaja možnost podaljšanja bivanja mladoletnika brez spremstva v nastanitvi do dopolnjenega 21. leta in sicer na podlagi mnenja urada in centra za socialno delo, ki je krajevno pristojen za območje, na katerem je nastanjen mladoletnik brez spremstva. Namen določbe je, da se ranljivim osebam namenja dodatna skrb in varstvo.

K 5. členu:

S spremenjenim 35. členom zakona se zasleduje cilj večje pravne jasnosti predpisa. Že veljavni 35. člen zakona določa, da se oseba z začasno zaščito v institucionalno varstvo namešča pod enakimi pogoji in po enakih postopkih kot državljani Republike Slovenije. S spremenjeno določbo se tako definira, da oseba z začasno zaščito pravico do storitev institucionalnega varstva uveljavlja pod enakimi pogoji in po enakih postopkih kot državljani Republike Slovenije, kar pomeni, da oseba z začasno zaščito, ki ima zadostna lastna sredstva, enako kot državljan Republike Slovenije, ki ima zadostna lastna sredstva, krije stroške namestitve v institucionalno oskrbo. Urad krije stroške storitve nastanitve v institucionalno varstvo kadar je oseba z začasno zaščito oziroma njen drug zavezanec v skladu s predpisi s področja socialnega varstva delno ali v celoti oproščen plačila.

K 6. členu:

V četrtem odstavku 36. člena se dodatno natančneje določa način upoštevanja premoženja osebe, ki je upravičena do mesečne denarne pomoči; za premoženje se upošteva tisto premoženje, kot ga določa zakon, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev na način, kot je upoštevan pri dodelitvi denarne socialne pomoči.

K 7. členu:

Uvedena je nova osnova za izračun višine denarne pomoči za zasebno nastanitev in sicer je to najnižja pokojnina, ki je določena v zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Dodatno se znesek te pomoči niža s časom priznanega statusa na celotnem območju držav članic EU (za 30% po dveh letih in za 50% po treh letih).

S tem se ureditev dodelitve denarne pomoči za zasebno nastanitev za osebe z začasno zaščito usklajuje z ureditvijo dodeljevanja denarnega nadomestila za zasebno nastanitev za osebe s priznano mednarodno zaščito. Temu ustrezno se popravlja tudi zapis v osmem odstavku. Dosedanji način je višino denarne pomoči za zasebno nastanitev vezal na odstotek od osnovnega zneska minimalnega dohodka.

K 8. členu:

Z brisanjem drugega stavka desetega odstavka 42. člena se mesečna denarna pomoč za zasebno nastanitev izplačuje zgolj osebi z začasno zaščito (ni več možnosti nakazila te pomoči najemodajalcu oziroma osebi, ki je sklenila dogovor o uporabi nepremičnine).

K 9. členu:

S spremembo prvega odstavka 50. člena zakona se odpravlja administrativno breme in poenostavlja postopek dodelitve žepnine, do katere so osebe upravičene; urad namreč ne izdaja več potrdila o dodeljeni žepnini.

V tretjem odstavku 50. člena se krajša čas v katerem se osebi z začasno zaščito zniža višina žepnine, in sicer se to obdobje iz dveh let spreminja na eno leto od priznanja statusa. Dodatno novost v tem primeru predstavlja tudi upoštevanje statusa začasne zaščite priznanega v Republiki Sloveniji ali drugi državi članici EU.

Dodano besedilo v četrtem odstavku 50. člena odstavek določa da dokazila o spremembi finančnega stanja predloži oseba. Če tega ne stori v določenem roku se šteje, da ima zadostna sredstva za preživljanje.

K 10. členu:

Pravico do enkratne brezplačne udeležbe v programu učenja slovenskega jezika in spoznavanja slovenske družbe in do enkratnega brezplačnega preizkusa znanja slovenskega jezika že ureja ZTuj-2, zaradi česar se drugi odstavek 54. člena briše.

K 11. členu:

ZZZRO-1 v drugem odstavku 60. člena določa, da se ob podaljšanju začasne zaščite osebam z začasno zaščito v registru stalnega prebivalstva po uradni dolžnosti podaljša prijavljeno začasno prebivališče do datuma podaljšanja začasne zaščite v Republiki Sloveniji.

Navedena ureditev je bila sprejeta z namenom zagotavljanja nemotenega in učinkovitega delovanja sistema začasne zaščite in prijave začasnega prebivališča, ki temelji na nujenju takojšnje in neposredne pomoči razseljenim osebam, ob hkratnem zmanjšanju administrativnih ovir. Izvajanje določbe pa je v praksi pokazalo, da avtomatično podaljševanje začasne zaščite in prijave začasnega prebivališča tistim osebam, ki odjavne obveznosti v skladu z Zakonom o prijavi prebivališča Uradni list RS, št. 52/16 36/21, 3/22 – ZDeb in 62/24 – ZUOPUE, v nadaljevanju: ZPPreb-1) niso izpolnile, vpliva na pravilnost podatkov v registru stalnega prebivalstva.

Prijava začasnega prebivališča se skladno z določbami ZPPREB-1 izvede za obdobje 2 let. Na istem naslovu je mogoče prijavo začasnega prebivališča podaljšati, če za to še vedno obstajajo pogoji. Dovoljenje za začasno prebivanje je zgolj eden od dveh pogojev, ki morata biti izpolnjena. Drug pogoj je dokazilo o pravici do prebivanja na naslovu (kot je veljavna najemna ali podnajemna pogodba ali soglasje lastnika). Dne 26.2.2024 je bila prvič narejena obdelava podatkov, s katero se je osebam z začasno zaščito v registru stalnega prebivalstva po uradni dolžnosti podaljšalo prijavljeno začasno prebivališče, brez da bi ti dejansko obiskali upravno enoto in izkazali, da imajo še vedno pravico do prebivanja na naslovu. Posledica takšnega podaljšanja so bili odzivi lastnikov, da so na naslovih »še vedno« prijavljeni tujci, ki na naslovu dejansko ne prebivajo več.

V skladu z ZPPreb-1, ki ureja prijavno in odjavno obveznost v Republiki Sloveniji, mora posameznik odjaviti začasno prebivališče najpozneje v osmih dneh po odselitvi. V primeru, ko oseba dejansko ne prebiva več na prijavljenem naslovu oziroma zapusti območje RS brez odjave začasnega prebivališča, register stalnega prebivalstva ne izraža ažurnih in resničnih podatkov (fiktivna prijava). Posledično morajo upravne enote v skladu z določbami ZPPreb-1, po uradni dolžnosti uvesti postopek ugotavljanja začasnega prebivališča (24. člen ZPPreb-1 v povezavi z 18. členom ZPPreb-1). Ti postopki, ki se vodijo po uradni dolžnosti in v skladu z določbami Zakona o splošnem upravnem postopku, predstavljajo dodatno administrativno breme in podaljšujejo čas za usklajevanje evidenc z dejanskim stanjem. Upravna enota na podlagi dokončne odločbe, izdane v postopku ugotavljanja začasnega prebivališča, po uradni dolžnosti namreč sanira opustitev prijave obveznosti, v javnem interesu je namreč, da register stalnega prebivalstva v čim večji meri odraža dejansko stanje, kar prispeva k redu in varnosti v širšem pomenu besede. Avtomatična podaljšanja, ki po eni strani odpravljajo administrativne ovire, po drugi strani (zaradi večjih zaporednih podaljšanj) povzročajo fiktivne prijave in posledično povečano število ugotovitvenih postopkov, ki so zahtevnejši od samega postopka podaljšanje prijave prebivališča.

Predlagana sprememba zato odpravlja izjemo pri prijavi prebivališča, ki je določevala avtomatično podaljšanje prijave začasnega prebivališča. S tem se ponovno vzpostavlja ureditev, po kateri se prijava in odjava začasnega prebivališča izvajata po pravilih ZPPreb-1, kar zagotavlja večjo ažurnost registra stalnega prebivalstva in večjo pravno varnost.

Zaradi navedenega se drugi odstavek 60. člena ZZZRO-1 črta.

K 12. členu:

Določeno je, da evidenco o pravicah prosilcev in oseb z začasno zaščito iz 3. točke prvega odstavka 63. člena vodi urad in ne več ministrstvo, pristojno za notranje zadeve. Ker urad vzpostavlja lasten informacijski sistem za vodenje evidenc na področju mednarodne zaščite, je z vidika učinkovitega upravljanja evidenc, digitalizacije postopkov in zmanjšanja administrativnih bremen smiselno, da kot upravljavec vodi tudi evidenco o pravicah prosilcev in oseb z začasno zaščito na področju začasne zaščite. Takšna ureditev omogoča vzpostavitev medsebojno povezanih informacijskih sistemov za področji mednarodne in začasne zaščite ter učinkovitejše izvajanje nalog urada.

K 13. členu:

Z dopolnitvijo tretjega odstavka 66. člena bo urad uporabljal izmenjane podatke iz 70. člena (med ministrstvom in državami članicami Evropske unije, državami pogodbenicami Konvencije o izvajanju schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985 in Evropsko komisijo) za odločanje o pravicah in dolžnostih oseb z začasno zaščito.

K 14. členu:

Zaradi sprememb, ki jih prinaša predlog zakona, ta člen določa, da se postopki, ki so se začeli pred začetkom uporabe tega zakona, končajo v skladu z Zakonom o začasni zaščiti razseljenih oseb (Uradni list RS, št. 22/25), razen če so določbe predloga zakona za osebo z začasno zaščito ugodnejše.

K 15. členu:

Določa se skrajni rok za vzpostavitev informacijskega sistema urada (12. junij 2028) in da urad do te vzpostavitve vodi evidenco o pravici prosilcev in oseb z začasno zaščito v informacijskem sistemu ministrstva.

K 16. členu:

Zaradi sprememb, ki jih prinaša predlog zakona, bo treba s predlogom zakona uskladiti določbe Uredbe o načinu uveljavljanja in zagotavljanja pravic prosilcem za začasno zaščito in osebam z začasno zaščito (Uradni list RS, št. 55/25). Določeno je, da se uskladitev opravi v roku treh mesecev po uveljavitvi zakona.

K 17. členu:

Člen določa, da začne predlog zakona veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne tri mesece po njegovih uveljavitvi, s čimer se zagotovi dovolj časa za informiranje oseb z začasno zaščito o novostih, ki jih predlog zakona prinaša, hkrati pa se v istem roku uskladi podzakonski predpis, ki ureja način uveljavljanja in zagotavljanja pravic prosilcem za začasno zaščito in osebam z začasno zaščito.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

Zakon o začasni zaščiti razseljenih oseb

(Uradni list RS, št. 22/25)

12. člen

(pogoji za pridobitev statusa začasne zaščite in njegovo trajanje)

(1) Status začasne zaščite se prizna prosilcu, ki sodi med osebe iz sklepa Sveta Evropske unije iz prvega odstavka 9. člena tega zakona ali med osebe iz sklepa državnega zbora iz drugega odstavka 9. člena tega zakona.

(2) Status začasne zaščite se prosilcu iz prejšnjega odstavka prizna za čas trajanja začasne zaščite.

(3) Status začasne zaščite se ne prizna prosilcu, pri katerem obstaja kakšen izmed izključitvenih razlogov iz 13. člena tega zakona ali kakšna izmed okoliščin iz 19. člena tega zakona, razen kadar je prosilcu status začasne zaščite že priznala druga država članica Evropske unije, pa Republika Slovenija in država članica Evropske unije, ki je prosilcu status začasne zaščite že priznala, sporazumno izključita uporabo 11. člena [Direktive 2001/55/ES](#).

16. člen

(odločanje)

(1) Pristojni organ odloči o vlogi za priznanje statusa začasne zaščite v 30 dneh od prejema popolne vloge za priznanje statusa začasne zaščite.

(2) Pristojni organ na podlagi podatkov iz vloge za priznanje statusa začasne zaščite iz šestega odstavka prejšnjega člena vloži zahtevek za določitev EMŠO prosilca, če je ta še nima določene.

(3) Pristojni organ prizna status začasne zaščite z izdajo izkaznice osebe z začasno zaščito iz 57. člena tega zakona kot samostojne listine.

(4) Pristojni organ vlogo za priznanje statusa začasne zaščite zavrne, če so podani izključitveni razlogi iz 13. člena tega zakona. Pristojni organ vlogo za priznanje statusa začasne zaščite zavrne tudi, če pri prosilcu obstaja kakšna izmed okoliščin iz 19. člena tega zakona, razen kadar je prosilcu status začasne zaščite že priznala druga država članica Evropske unije, če Republika Slovenija in država članica Evropske unije, ki je prosilcu status začasne zaščite že priznala, sporazumno izključita uporabo 11. člena [Direktive 2001/55/ES](#).

(5) Otrok osebe z začasno zaščito, priznано v Republiki Sloveniji, ki je rojen v Republiki Sloveniji po tem, ko je osebi z začasno zaščito priznan status začasne zaščite v Republiki Sloveniji, in ki ne pridobi slovenskega državljanstva, v prvih dveh mesecih od rojstva ne potrebuje dovoljenja za prebivanje. Pristojni organ, ki je osebi iz prejšnjega stavka priznal status začasne zaščite, otroku čim prej, najpozneje pa v dveh mesecih od rojstva, po uradni dolžnosti prizna status začasne zaščite z izdajo izkaznice iz 57. člena tega zakona, ki velja od otrokovega rojstva dalje.

(6) Otrok osebe z začasno zaščito, priznано v Republiki Sloveniji, ki je rojen v tujini po tem, ko je osebi z začasno zaščito priznan status začasne zaščite v Republiki Sloveniji, in ki ne pridobi slovenskega državljanstva, v prvih dveh mesecih od vstopa v Republiko Slovenijo ne potrebuje dovoljenja za prebivanje.

Pristojni organ na podlagi vloge za priznanje statusa začasne zaščite, ki jo vloži oseba z začasno zaščito, otroku prizna status začasne zaščite z izdajo izkaznice iz 57. člena tega zakona, če oseba z začasno zaščito prebiva v Republiki Sloveniji. Vloga za priznanje statusa začasne zaščite otroku se vloži pri pristojnem organu v dveh mesecih od vstopa otroka v Republiko Slovenijo. V postopku se predloži izpisek iz matične knjige iz tujine o rojstvu otroka, če tega ni mogoče pridobiti, pa drugo listino, ki dokazuje rojstvo otroka v tujini. Pristojni organ o prejemu vloge za priznanje statusa začasne zaščite izda potrdilo, ki velja kot dovoljenje za začasno prebivanje otroka do pravnomočne odločitve o vlogi.

(7) V odločbi, s katero se vloga za priznanje statusa začasne zaščite zavrne, v odločbi, s katero status začasne zaščite preneha, v sklepu, s katerim se vloga za priznanje statusa začasne zaščite zavrže, in v sklepu, s katerim je postopek za priznanje statusa začasne zaščite ustavljen, pristojni organ določi tudi desetdnevni rok za prostovoljni odhod, v katerem mora oseba zapustiti območje Republike Slovenije, območje držav članic Evropske unije in območje držav pogodbenic Konvencije o izvajanju schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985, razen če zakon določa drugače. Pristojni organ lahko iz utemeljenih razlogov določi 30-dnevni rok za prostovoljni odhod. Rok za prostovoljni odhod se ne določi:

- če je zaradi obstoja izključitvenih razlogov iz 13. člena tega zakona prosilcu vloga za priznanje statusa začasne zaščite zavrnjena ali je osebi z začasno zaščito odvzet status začasne zaščite;
- če oseba v Republiki Sloveniji zakonito prebiva na podlagi drugega pravnega naslova;
- če se oseba premesti v drugo državo članico Evropske unije;
- če se je oseba prostovoljno trajno že vrnila v državo ali regijo izvora ali je trajno že odšla v drugo državo.

(8) Rok za prostovoljni odhod začne teči z dnem, ko je odločba oziroma sklep iz prejšnjega odstavka pravnomočna.

(9) V odločbi oziroma sklepu, v katerih pristojni organ določi rok za prostovoljni odhod, in v odločbi, s katero zaradi obstoja izključitvenih razlogov iz 13. člena tega zakona zavrne vlogo za priznanje statusa začasne zaščite ali odvzame status začasne zaščite, osebi določi tudi ukrep odstranitve tujca iz Republike Slovenije in tudi z območja držav članic Evropske unije in območja držav pogodbenic Konvencije o izvajanju schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985 in ukrep prepovedi vstopa v Republiko Slovenijo in tudi na območje držav članic Evropske unije in območje držav pogodbenic Konvencije o izvajanju schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985, razen če zakon določa drugače. Pri določitvi in izvršitvi ukrepa odstranitve tujca in ukrepa prepovedi vstopa se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, ki urejajo ukrep odstranitve tujca in ukrep prepovedi vstopa v primeru izdaje odločbe o vrnitvi.

(10) Pristojni organ, ki je izdal odločbo oziroma sklep iz sedmega odstavka tega člena, lahko po uradni dolžnosti ali na prošnjo osebe, na katero se nanaša ta sklep oziroma odločba, z odločbo prekliče, skrajša ali začasno odloži prepoved vstopa iz razlogov, ki jih za preklic, skrajšanje ali začasno odložitev prepovedi vstopa določa zakon, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

(11) Če obstajajo okoliščine, ki jih zakon, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, določa za podaljšanje roka za prostovoljni odhod, lahko pristojni organ iz prejšnjega odstavka na prošnjo osebe, na katero se nanaša odločba oziroma sklep iz sedmega odstavka tega člena, ki jo mora vložiti pred potekom roka za prostovoljni odhod, ob upoštevanju okoliščin posameznega primera rok za prostovoljni odhod z odločbo podaljša za čas trajanja okoliščin, zaradi katerih je določitev daljšega roka za prostovoljni odhod osebe upravičena.

(12) V odločbi oziroma sklepu iz sedmega in enajstega odstavka tega člena se izrek in pouk o pravnem sredstvu prevedeta v jezik, ki ga oseba, na katero se odločba ali sklep nanaša, razume. Pristojni organ v odločbi ali sklepu navede pravico osebe, na katero se odločba oziroma sklep nanaša, da v treh dneh od prejema odločbe oziroma sklepa zahteva prevod bistvenih razlogov za odločitev v jezik, ki ga razume. Če oseba zahteva prevod, rok za vložitev pritožbe začne teči od vročitve prevoda. Stroške prevoda krije pristojni organ.

(13) V primerih iz sedmega odstavka tega člena policija tujcu, ki nezakonito prebiva v Republiki Sloveniji, ne izda odločbe o vrnitvi v skladu z zakonom, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

(14) Pristojni organ pravnomočno odločbo oziroma pravnomočen sklep iz sedmega odstavka tega člena in odločbo o podaljšanju roka za prostovoljni odhod iz enajstega odstavka tega člena nemudoma pošlje policijski upravi, na območju katere oseba, na katero se nanaša ta odločba oziroma sklep, prebiva oziroma je nazadnje prebivala oziroma na območju katere je imela prijavljeno zadnje začasno prebivališče.

(15) Do poteka roka za prostovoljni odhod oseba iz prejšnjega odstavka ohrani pravice in dolžnosti prosilca iz V. poglavja tega zakona oziroma osebe z začasno zaščito iz VI. poglavja tega zakona.

(16) Postopki za priznanje statusa začasne zaščite, ki do poteka časa trajanja začasne zaščite niso končani, se po samem zakonu ustavijo.

32. člen

(nastanitev in prehrana)

(1) Osebi z začasno zaščito se zagotovi nastanitev in prehrana v nastanitvenih centrih. Oseba z začasno zaščito se lahko odloči tudi za zasebno nastanitev.

(2) Nastanitvene centre iz prejšnjega odstavka ustanovi vlada, upravlja pa jih urad. Nastanitvene centre lahko s soglasjem vlade ustanovijo tudi humanitarne organizacije.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko urad osebo z začasno zaščito namesto v nastanitveni center nastani v:

- objektih v državni lasti pod pogojem, da nastanitev ne posega v opravljanje nalog ali dejavnosti državnih organov in oseb javnega prava;
- objektih, katerih uporabnik je urad na podlagi pogodb, sklenjenih z osebami zasebnega prava;
- institucijah v skladu s 34. in 35. členom tega zakona;
- drugih primernih institucijah, kadar to zahtevajo izjemne osebne okoliščine osebe z začasno zaščito.

(4) V primerih nastanitve iz prejšnjega odstavka se osebi z začasno zaščito zagotavlja prehrana. Če prehrane v posamezni nastanitveni kapaciteti ni mogoče zagotoviti, se osebi z začasno zaščito zagotovi denarna pomoč iz 36. člena tega zakona, če izpolnjuje pogoje za dodelitev denarne pomoči v skladu s 36. členom tega zakona.

(5) Če ima oseba z začasno zaščito sama zadostne dohodke, prejemke ali premoženje oziroma ji preživljanje zagotavljajo zavezanci, ki so jo v skladu s predpisi Republike Slovenije dolžni in zmožni preživljati (v nadaljnjem besedilu: zavezanci), uradu povrne stroške prehrane. Zadostni dohodki, prejemki in premoženje so sredstva, ki so višja od osnovnega minimalnega dohodka v Republiki Sloveniji, kot je

določen s predpisi s področja socialnega varstva (v nadaljnjem besedilu: osnovni znesek minimalnega dohodka). Za dohodke, prejemke in premoženje se upoštevajo dohodki, prejemki in premoženje, kot so določeni v 36. členu tega zakona.

(6) Osebi z začasno zaščito se v skladu z možnostmi lahko zagotovi prehrana, ki ne krši njenega verskega prepričanja.

34. člen

(nastanitev mladoletnika brez spremstva)

(1) Urad nastani osebo z začasno zaščito, ki je mladoletnik brez spremstva, v institucijo, ki je zanjo primerna in kjer sta ji zagotovljeni ustrezna obravnava in oskrba, k odraslim sorodnikom ali osebi, ki je skrbela za mladoletno osebo po prihodu v Republiko Slovenijo. Pred nastanitvijo urad o ustreznosti nastanitve pridobi mnenje centra za socialno delo, ki je krajevno pristojen za območje, na katerem je nastanjen mladoletnik brez spremstva. Pri nastanitvi in oskrbi osebe z začasno zaščito, ki je mladoletnik brez spremstva, urad sodeluje z njenim skrbnikom.

(2) Če je potrebno varstvo koristi osebe z začasno zaščito, ki je mladoletnik brez spremstva, se izvedejo postopki o ukrepih za varstvo koristi otroka v skladu z družinskim zakonikom.

(3) Pri nastanitvi osebe z začasno zaščito, ki je mladoletnik brez spremstva, se upošteva njeno mnenje v skladu z njeno starostjo in stopnjo njenega duševnega razvoja.

(4) Bratje in sestre se praviloma ne ločijo, pri čemer se upošteva korist osebe z začasno zaščito, ki je mladoletnik brez spremstva, zlasti pa njena starost in stopnja njenega duševnega razvoja. Spremembe prebivališča osebe z začasno zaščito, ki je mladoletnik brez spremstva, se omejijo na najmanjši možni obseg.

(5) Način zagotavljanja ustrezne nastanitve, oskrbe in obravnave osebe z začasno zaščito, ki je mladoletnik brez spremstva, podrobneje določi vlada.

35. člen

(nastanitev v institucionalno varstvo)

(1) Oseba z začasno zaščito se v institucionalno varstvo namešča pod enakimi pogoji in po enakih postopkih kot državljani Republike Slovenije.

(2) Če osebe z začasno zaščito ni mogoče nastaniti v institucionalno varstvo, lahko urad za zagotavljanje ustrezne nege in oskrbe izbere primerne zunanje izvajalce.

(3) Stroške nastanitve v institucionalno varstvo oziroma drugega primernega zunanje izvajalca iz tega člena krije urad.

36. člen

(denarna pomoč)

(1) Oseba z začasno zaščito, ki prebiva v Republiki Sloveniji in ni nastanjena v nastanitvenem centru ali drugi nastanitveni kapaciteti iz 32. člena tega zakona, kjer ji je zagotovljena prehrana, ter je brez zadostnih

dohodkov, prejemkov ali premoženja oziroma ji preživljanja ne zagotavljajo zavezanci, je upravičena do mesečne denarne pomoči v skladu s tem zakonom.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek, denarna pomoč ne pripada polnoletni osebi, ki ni prijavljena v evidenci brezposelnih oseb pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, čeprav bi se lahko v skladu z zakonom, ki ureja trg dela, štela za brezposelno osebo.

(3) Dohodki in prejemki iz prvega odstavka tega člena so dohodki in prejemki iz 37. člena tega zakona.

(4) Za premoženje iz prvega odstavka tega člena se upošteva premoženje, kot ga določa zakon, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev. Ne glede na prejšnji stavek se kot premoženje ne upošteva nepremično premoženje, ki ga ima oseba v izvorni državi.

(5) Pri ugotavljanju upravičenosti do denarne pomoči v skladu s tem zakonom se upoštevajo osnovni znesek minimalnega dohodka ter dohodki, prejemki in premoženje v skladu s tem zakonom.

(6) Denarna pomoč za zasebno nastanitev, prejeta v skladu s tem zakonom, se ne upošteva pri ugotavljanju dohodkov in prejemkov v skladu s tem členom.

41. člen

(višina denarne pomoči za zasebno nastanitev)

(1) Višina denarne pomoči za zasebno nastanitev za vlagatelja in posameznega družinskega člana vlagatelja se določi glede na število oseb, ki se skupaj zasebno nastanijo. Določi se v odstotku od osnovnega zneska minimalnega dohodka, veljavnega na dan vložitve vloge za denarno pomoč za zasebno nastanitev, in sicer:

Število oseb	Odstotek osnovnega zneska minimalnega dohodka
1	100 %
2	130 %
3	160 %
4	190 %
5	210 %
6	230 %
7 ali več	250 %

(2) Če je pogodbeni vsota najemnine in stroškov, povezanih z najemom nepremičnine, nižja od višine denarne pomoči za zasebno nastanitev iz prejšnjega odstavka, se osebi z začasno zaščito določi denarna pomoč za zasebno nastanitev v pogodbeni vsoti najemnine in stroškov.

(3) Če oseba z začasno zaščito prebiva brezplačno na zasebnem naslovu na podlagi dogovora o uporabi nepremičnine, se ji določi denarna pomoč za zasebno nastanitev v višini stroškov, povezanih z uporabo nepremičnine, vendar največ v višini iz prvega odstavka tega člena.

(4) Stroški, povezani z najemom oziroma uporabo nepremičnine, so obratovalni stroški, ki jih mora oseba z začasno zaščito kot najemnik plačevati v skladu s predpisi o stanovanjskih najemnih razmerjih in najemno pogodbo oziroma uporabnik v skladu z dogovorom o uporabi nepremičnine.

(5) Višina stroškov iz prejšnjega odstavka se določi kot povprečje stroškov v zadnjih treh mesecih pred mesecem vložitve vloge za denarno pomoč za zasebno nastanitev.

(6) Vlagatelj vloge za denarno pomoč za zasebno nastanitev je prva odrasla oseba v družini. Za prvo odraslo osebo se šteje oseba iz tretjega odstavka 39. člena tega zakona.

(7) Denarna pomoč za zasebno nastanitev se dodeli kot ena denarna pomoč za zasebno nastanitev za vso družino.

(8) Sprememba višine osnovnega zneska minimalnega dohodka v času veljavnosti že izdane odločbe ne vpliva na višino odmere denarne pomoči za zasebno nastanitev.

(9) Znesek denarne pomoči za zasebno nastanitev, določen v skladu s tem členom, se za vlagatelja in posameznega družinskega člana vlagatelja po dveh letih od priznanja statusa začasne zaščite v Republiki Sloveniji zmanjša za 15 %.

42. člen

(uveljavljanje pravice do denarne pomoči in denarne pomoči za zasebno nastanitev)

(1) Postopek za dodelitev denarne pomoči in denarne pomoči za zasebno nastanitev se začne na zahtevo osebe z začasno zaščito z vlogo, ki se vložijo pri uradu.

(2) Če ima oseba z začasno zaščito veljavno odločbo o denarni pomoči oziroma denarni pomoči za zasebno nastanitev, lahko novo vlogo vložijo najprej 30 dni pred iztekom veljavnosti odločbe o denarni pomoči oziroma denarni pomoči za zasebno nastanitev.

(3) O pravici do denarne pomoči in denarne pomoči za zasebno nastanitev odloča urad.

(4) Denarna pomoč in denarna pomoč za zasebno nastanitev se osebi z začasno zaščito dodeli od dneva vložitve vloge, če jo na ta dan že prejema, pa od naslednjega dne po poteku obdobja, za katero je bila pomoč že dodeljena.

(5) Denarna pomoč se dodeli za šest mesecev, razen prva denarna pomoč, ki se dodeli od dneva vložitve vloge do vključno zadnjega dneva šestega meseca, ki sledi mesecu vložitve vloge. Ne glede na prejšnji stavek se denarna pomoč dodeli za čas trajanja začasne zaščite, če je ta krajši od šestih mesecev.

(6) Denarna pomoč za zasebno nastanitev se dodeli za čas trajanja najemne pogodbe ali dogovora o uporabi nepremičnine, vendar največ za šest mesecev, razen prva denarna pomoč za zasebno nastanitev, ki se dodeli od dneva vložitve vloge do vključno zadnjega dne šestega meseca, ki sledi mesecu vložitve vloge. Ne glede na prejšnji stavek se denarna pomoč za zasebno nastanitev dodeli za čas trajanja začasne zaščite, če je ta krajši od šestih mesecev.

(7) Urad lahko v ugotovitvenem postopku povabi osebo z začasno zaščito na razjasnitev dejstev, ki so pomembna za odločitev o vlogi iz prvega odstavka tega člena. Če se oseba z začasno zaščito ne odzove temu vabilu urad osebo ponovno povabi na razjasnitev dejstev. Če se oseba z začasno zaščito ne odzove vabilu in ne opraviči svoje odsotnosti, se šteje, da umika vlogo iz prvega odstavka tega člena. Urad opozori osebo z začasno zaščito v vabilih na zakonite posledice neopravičenega izostanka.

(8) Odločba, s katero se odloči o pravici do denarne pomoči in denarne pomoči za zasebno nastanitev, se vroči osebi z začasno zaščito osebno po pošti. Če oseba z začasno zaščito pošiljke ne prevzame v osmih dneh od prejema obvestila o dospeli pošiljki, se pošiljka vrne uradu. Urad v tem primeru osebo z začasno zaščito povabi na osebno vročitev odločbe pri uradu. Če se vabilu ne odzove in za to nima opravičljivega razloga, se šteje, da je oseba z začasno zaščito umaknila vlogo iz prvega odstavka tega člena, o čemer urad osebo z začasno zaščito opozori v vabilu.

(9) Denarno pomoč in denarno pomoč za zasebno nastanitev izplačuje urad.

(10) Denarno pomoč in denarno pomoč za zasebno nastanitev izplačuje urad mesečno na plačilni račun osebe z začasno zaščito. Denarno pomoč za zasebno nastanitev se lahko s soglasjem osebe z začasno zaščito in soglasjem najemodajalca nepremičnine oziroma osebe, ki je sklenila dogovor o uporabi nepremičnine, nakaže tudi na plačilni račun najemodajalca oziroma osebe, ki je sklenila dogovor o uporabi nepremičnine. Če oseba z začasno zaščito ne more odpreti plačilnega računa, se denarna pomoč in denarna pomoč za zasebno nastanitev lahko izplačata v gotovini v prostorih, ki jih določi urad.

50. člen

(žepnina)

(1) Osebi z začasno zaščito, ki je nastanjena v nastanitvenem centru ali v drugi nastanitveni kapaciteti iz 32. člena tega zakona, kjer je zagotovljena prehrana, in izjavi, da je brez dohodkov, prejemkov in premoženja oziroma ji preživljanja ne zagotavljajo zavezanci, urad dodeli žepnino in ji o tem izda potrdilo.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek žepnina ne pripada osebi, ki ni prijavljena v evidenci brezposelnih oseb pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, čeprav bi se lahko v skladu z zakonom, ki ureja trg dela, štela za brezposelno osebo.

(3) Višina mesečne žepnine znaša 30 % osnovnega zneska minimalnega dohodka, za ženske nad 63 let in moške nad 65 let pa 55 % osnovnega zneska minimalnega dohodka. Višina mesečne žepnine se osebi z začasno zaščito po dveh letih od priznanja statusa začasne zaščite zmanjša za polovico zneska iz prejšnjega stavka. Znesek žepnine se zaokroži na celo število. Žepnino mesečno izplačuje urad.

(4) Kadar oseba z začasno zaščito sporoči spremembo ali urad po uradni dolžnosti ugotovi spremembo glede dohodkov, prejemkov, premoženja ali zavezancev, se sprememba upošteva v mesecu, ki sledi mesecu nastanka spremembe. Osebi z začasno zaščito, ki prejema žepnino in za katero se ugotovi, da ne izpolnjuje pogojev iz prvega odstavka tega člena, urad ustavi izplačevanje žepnine. O ustavitvi izplačevanja žepnine odloči pooblaščen uradna oseba urada, ki v odločbi navede razloge za neizpolnjevanje pogojev iz prvega odstavka tega člena. Zoper odločbo je mogoč ugovor v treh dneh od njene vročitve. O ugovoru odloči predstojnik urada. Ugovor zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve.

(5) Če se ugotovi, da je oseba z začasno zaščito neupravičeno prejemala žepnino, urad izda odločbo o vračilu neupravičeno prejete žepnine. Oseba z začasno zaščito mora neupravičeno prejeto žepnino vrniti v 30 dneh od vročitve odločbe. Zoper odločbo je mogoč ugovor v treh dneh od njene vročitve. O ugovoru odloči predstojnik urada. Ugovor zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve.

54. člen

(pomoč pri uveljavljanju pravic in vključevanju v družbo)

(1) Urad zagotavlja pomoč pri uveljavljanju pravic, ki jih imajo osebe z začasno zaščito v skladu s tem zakonom.

(2) Oseba z začasno zaščito je upravičena do enkratne brezplačne udeležbe v programu učenja slovenskega jezika in spoznavanja slovenske družbe in do enkratnega brezplačnega preizkusa znanja slovenskega jezika v skladu z zakonom, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

(3) Kadar je za pomoč pri uveljavljanju pravic, ki jih ima oseba z začasno zaščito v skladu s tem zakonom, potreben tolmač, ga v prvem letu po priznanju statusa začasne zaščite zagotovi organ, ki je v skladu s tem zakonom pristojen za uveljavljanje posamezne pravice. Gluha oseba z začasno zaščito ima pravico do tolmača za znakovni jezik. Za postopek uveljavljanja pravice do tolmača za znakovni jezik se uporablja zakon, ki ureja slovenski znakovni jezik.

60. člen

(prijava začasnega prebivališča)

(1) Oseba z začasno zaščito prijavi začasno prebivališče v skladu z zakonom, ki ureja prijavo prebivališča, pri čemer se lahko začasno prebivališče prijavi ne glede na to, da del stavbe, na katero se prijavlja začasno prebivališče, ni stanovanjski del stavbe oziroma ni namenjen nastanitvi, ali stanovanjski del stavbe oziroma del stavbe, namenjen nastanitvi, ne dosega površinskih standardov, določenih za prijavo prebivališča.

(2) Ob podaljšanju začasne zaščite se osebam z začasno zaščito v registru stalnega prebivalstva po uradni dolžnosti podaljša prijavljeno začasno prebivališče do datuma podaljšanja začasne zaščite v Republiki Sloveniji.

VIII. POGLAVJE SODELOVANJE

63. člen

(zbirke osebnih podatkov)

(1) Za opravljanje nalog, določenih s tem zakonom, se vodijo evidence o:

1. prosilcev;
2. osebah z začasno zaščito;
3. pravicah prosilcev in oseb z začasno zaščito;
4. listinah, izdanih na podlagi tega zakona;
5. osebah, ki uživajo začasno zaščito v drugi državi članici Evropske unije;
6. izmenjanih podatkih iz tretjega odstavka 70. člena tega zakona.

(2) Evidence iz prejšnjega odstavka se vodijo v elektronski obliki v informacijskih sistemih, ki jih upravlja ministrstvo, in zagotavljajo vodenje dnevnika obdelave v skladu s prepisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov.

66. člen

(evidenca o pravicah prosilcev in oseb z začasno zaščito)

(1) Iz evidence o prosilcih in evidence o osebah z začasno zaščito se z namenom odločanja o pravicah in dolžnostih prosilcev in oseb z začasno zaščito v skladu s V. in VI. poglavjem tega zakona v evidenco o pravicah prosilcev in oseb z začasno zaščito prevzamejo podatki o osebnem imenu, datumu rojstva, kraju rojstva, spolu in državljanstvu prosilca oziroma osebe z začasno zaščito.

(2) Evidenca o pravicah in dolžnostih prosilcev in oseb z začasno zaščito poleg podatkov iz prejšnjega odstavka vsebuje tudi podatke o:

1. nastanitvi prosilca in osebe z začasno zaščito;
2. kršitvah hišnega reda v nastanitvenem centru ali drugi nastanitveni kapaciteti iz 32. člena tega zakona in izrečenih ukrepih zoper prosilca in osebo z začasno zaščito;
3. zdravstvenem in psiho-socialnem stanju prosilca;
4. posebni prehrani prosilca in osebe z začasno zaščito;
5. maternem jeziku oziroma jeziku, ki ga prosilec in oseba z začasno zaščito razumeta;
6. vključevanju prosilca v sistem šolanja in izobraževanja ter vključevanju osebe z začasno zaščito v predšolsko vzgojo in sistem šolanja ter izobraževanja;
7. materialni oskrbi prosilca in zagotovitvi prehrane osebe z začasno zaščito;
8. vlogah in odločitvah o denarni pomoči in denarni pomoči za zasebno nastanitev ter izplačilu denarne pomoči in denarne pomoči za zasebno nastanitev ter izplačilu žepnine osebi z začasno zaščito;
9. zaposlitvi, dohodkih in prejemkih ter premoženju osebe z začasno zaščito;
10. številki plačilnega računa in davčni številki osebe z začasno zaščito v Republiki Sloveniji in v tujini ter o najemni pogodbi oziroma pogodbi o uporabi nepremične, številki plačilnega računa in davčni številki lastnika stanovanja;
11. vključitvi osebe z začasno zaščito v tečaj učenja slovenskega jezika in spoznavanja slovenske družbe;
12. podaljšanju prebivališča osebe z začasno zaščito iz zdravstvenih razlogov in zaradi šolanja v skladu s 23. členom tega zakona;
13. vključitvi osebe z začasno zaščito v ukrepe prostovoljnega vračanja.

(3) Podatke iz tega člena obdeluje urad z namenom odločanja o pravicah in dolžnostih prosilcev v skladu s V. poglavjem tega zakona in oseb z začasno zaščito v skladu s VI. poglavjem tega zakona.

V. PREDLOG ZA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA PO NUJNEM ALI SKRAJŠANEM POSTOPKU

Predlog zakona se ne obravnava po nujnem oziroma skrajšanem postopku

VI. PRILOGE

Priloge niso priložene.